

M.E.C. O REȚEA DE ADEVĂRATE “COMUNITĂȚI CARMELITANE” ÎN LUME

PR. ANTONIO MARIA SICARI
Gussago (BS) – 13 iunie 2011

I. FAPTUL

În istoria Bisericii a existat întotdeauna, chiar dacă în forme diferite, fenomenul Mișcărilor Ecleziale. Ele se nasc întotdeauna în jurul unei carisme dată de către Duhul Sfânt (a cărei autenticitate trebuie să fie recunoscută de către Biserică): o astfel de carismă este “un dar al Harului”, prin care Duhul trezește în unii credincioși, o iubire specială către Cristos (un fel de îndrăgostire de persoana Sa, după un aspect anume al Misterului său: sărăcia, ascultarea, activitatea de caritate sau cea evanghelizatoare, contemplarea, oferta euharistică, etc...). Pornind de la această îndrăgostire, Duhul face în așa fel încât carismaticul să poată oferi prietenilor și discipolilor un fel de “patrie spirituală”, unde să poată savura comuniunea frățească și să poată primi o formare pedagogică persuasivă și eficientă, utilă propriei sanctificări și având ca țintă finală, construirea Bisericii și evanghelizarea lumii.

În trecut, Mișcările Ecleziale preferau să se orienteze către o formă de viață consacrată (dând naștere Ordinilor religioase și Institutelor), implicând și credincioșii laici în unele experiențe de formare spirituală și de colaborare apostolică. În zilele noastre s-a dezvoltat “o nouă stagiune de agregare a credincioșilor laici”, care a dat naștere așa-ziselor “noi Mișcări și Comunități Ecleziale”, recunoscute de către Biserică, și unde laicii sunt parte predominantă.

Printre acestea există și MIȘCAREA ECLEZIALĂ CARMELITANĂ (născută în iunie 1993 și recunoscută de Biserică în iulie 2003), care are particularitatea fascinantă de a fi pusă la bază o carismă veche (care are mai mult de 800 de ani de istorie, cu un patrimoniu bogat de Sanctitate și de Doctrină). Mișcarea își propune să recitească și să experimenteze o astfel de carismă într-o patrie spirituală, care să fie locuită, atât de către consacrați, cât și de către laici, într-o conjuncție, care să respecte fiecare vocație luată-n parte și diferitele stări de viață.

II. CARISMA CARMELITANĂ

Carisma carmelitană constă în a învăța și a savura o “rugăciune continuă”, identificată în maniera Sfintei Tereza, cu însăși propria viață, care tinde spre cea mai profundă intimitate cu Dumnezeu. Este vorba despre a coborî, în cel mai profund mod posibil, în inima Misterului creștin, până la a se lăsa absorbit, făcându-se disponibil pentru o continuă “atenție de iubire” a Preasfintei Treimi, prezentă în însăși intimitatea persoanei, a raporturilor, a evenimentelor, a lucrurilor. Este o carismă, care conduce creștinul la a trăi și savura o intimitate devenită obișnuință, cu însăși persoana lui Isus și cu Maica sa Preasfântă. Este vorba despre a ști să faci să devină relație cu

Dumnezeu toate lucrurile din viața normală (indiferent despre ce ar fi vorba), de a ști să faci să devină relație cu Cristos ceea ce este datoric de îndeplinit.

Într-un cuvânt: este vorba despre a ne întreba întotdeauna despre iubirea personală pentru Cristos, cuprinsă și-n cele mai mici gesturi, până la a trăi o atenție mistică normală.

Așadar, rugăciunea, - înțelegă fie ca viață de rugăciune, fie ca acte de rugăciune - este un "parcurs", în care creatura învață să se miște din ce în ce mai ușor către Dumnezeu și învață să-L asculte și să-I vorbească cu iubire într-o manieră tot mai "continuu". Pentru a întreprinde un astfel de parcurs este însă nevoie să te înradăcești în anumite adevăruri, care trebuie păstrate stabile în minte și în inimă.

Iată-le:

- Dumnezeu își iubește fiecare creatură, ca și când ar fi unica în lume și vrea să întrețină cu fiecare un raport de iubire privilegiat. "Dacă omul îl caută pe Dumnezeu - ne învață Sfântul Ioan al Crucii - cu atât mai mult Dumnezeu îl caută pe el". Nu există rugăciune creștină adevărată fără o

conștiință profundă a acestei "întăietăți a lui Dumnezeu în iubire", care se autentifică în conștiința noastră prin faptul de "a ști că suntem iubiți".

- Dumnezeu nu este în afara omului, ci îl locuiește în interior, nu doar cu puterea sa creatoare și cu harul său, ci și în mod "personal" prin Sfânta Treime. Omul, așadar, trebuie să-l caute pe Dumnezeu "în interiorul său", iar El nu este un produs al întimității noastre: de aceea, în rugăciune, omul trebuie să se "con-centreze", dar să se și "de-centreze", adică: trebuie să intre în sine, dar pentru a căuta pe un Altul ca să stea cu iubire în Prezența sa.

- Rugăciunii îi sunt utile "momente și spații" speciale, dar ea poate avea loc oricând și oriunde: "Ar fi foarte dur dacă s-ar putea face rugăciuni numai în locuri ascunse! Mai ales că cel care iubește cu-adevărat nu încetează niciodată să iubească și se gândește mereu la cel Iubit oriunde s-ar afla" (Întemeierile, 5,16).

- Toate experiențele de iubire, pe care le avem pe pământ, ca și relațiile, pe care le-am cunoscut și trăit, sunt utile pentru a învăța atitudinile, pe care trebuie să ni le asumăm în fața lui Dumnezeu și maniera în care trebuie să ne gândim la El : "Rugăciunea este o relaționare cu Dumnezeu ca și cu un tată, cu un frate, cu un domn, cu un soț..." (Drumul, 28,3).

- Ca o formulă sintetizatoare a acestui adevăr, MEC-ul alege, pentru sine, cel mai frumos și mai expresiv text al Magisterului despre antropologia creștină, în care se vorbește despre "legătura intimă și vitală dintre om și Dumnezeu", care este ilustrată astfel : "Rațiunea cea mai înaltă a demnității umane constă în chemarea omului la comuniune cu Dumnezeu. Omul este invitat la dialog cu Dumnezeu, încă de la originea sa : de fapt omul nu există, dacă nu datorită faptului că - odată creat din viscerele iubirii lui Dumnezeu - din aceeași iubire este întotdeauna chemat la existență; și nu trăiește pe deplin după adevăr, dacă nu recunoaște în mod liber această iubire și dacă nu se-ncredințează cu totul Creatorului său" (Gaudium et Spes, nr. 19)

Scopul a toate va trebui să fie participarea mereu mai intensă la viața intimă a lui Dumnezeu ("vita teologale" = "viața teologală"), și aceasta are loc lăsând ca viața Sfintei Treimi să pătrundă încet-încet în toate gândurile și acțiunile omului : să înveți să gândești cum gândește Isus (înseamnă Credință), să dorești cum dorește Isus (înseamnă Speranță), să iubești cum iubește Isus (înseamnă Caritate).

III – TRANSPUNEREA LAICĂ A CARISMEI CARMELITANE

Ce poate dăruia carisma carmelitană unui "creștin laic", prins în spațiile ample ale lumii, în cele mai comune preocupări de zi cu zi și în inevitabilele și apăsătoare sale relații sociale?¹

Carisma carmelitană îi oferă creștinului laic, tocmai o patrie spirituală (compusă și din locuri și prietenii concrete), unde să învețe o "cultivare a umanului" aparte : o pedagogie specifică, o atitudine exterioară și interioară, prin care să trăiască intens, ca un bun creștin, aceleași indatoriri ca ale tuturor celorlalți oameni angajați în realitățile pământești.

Două sunt ambiencele primordiale care caracterizează vocația laică: familia și munca. Vom încerca să enumerăm o serie de indatoriri proprii laicilor, întrebându-ne care poate fi aportul carismatic despre care vorbim și care vrea să-l conducă pe creștin la o "atenție mistică normală".

Acest cuvânt nu trebuie să ne sperie, ca fiind prea înalt sau dificil, sau rezervat doar celor mai buni. Catehismul Bisericii Catolice ne învață astfel: "Progresul spiritual tinde spre o unire din ce în ce mai intimă cu Cristos. Această uniune se numește "mistică", pentru că participă la misterul lui Cristos prin mijlocirea sacramentelor – "misterele sacre" – și, în

El, la misterul Prea Sfintei Treimi. Dumnezeu îi cheamă pe toți la misterul acestei legături intime cu El, chiar dacă doar unora le sunt îngăduite haruri deosebite și semne extraordinare din această viață mistică, cu scopul de a manifesta darul gratuit făcut tuturor" (nr. 2014).

Să încercăm să descriem în ce constă această "atenție mistică" particulară:

"MISTICA PERSOANEI" ("una de suflet și corp")

Este prima "atenție" care trebuie învățată. Ea începe chiar cu îngrijirea corpului omenesc. Dacă lumea trebuie să devină cadrul și mijlocul vocației creștine a credincioșilor laici, atunci însuși corpul lor este prima dovadă concretă a unui astfel de loc vocațional.

Și este nevoie ca acest lucru să fie spus din nou în această societate a noastră, care rezervă corpului un amestec de nerezolvat de atenții exasperate și de profanări umilitoare, ca și o alternanță de mângâieri și violențe. Din acest punct de vedere, carisma carmelitană posedă o "cultură" privilegiată: este de-ajuns să amintim că icoana care se preferă este aceea a trupului Mariei, locuit în interior de însuși Fiul lui Dumnezeu! Este vorba despre a învăța cum să te porți față de propriul corp sau față de al altuia – în toate domeniile în care este implicat – ca și cum ar fi "templu sfânt și pur al lui Dumnezeu", ca și cum ar fi un "trup locuit de către Misterul intrupat în fiecare dintre noi, ca și cum ar fi o materie făcută pentru Domnul".

---

¹ Toate adnotările următoare privesc experiența "credincioșilor laici", căsătoriți sau nu, din *Mișcarea Eclezială Carmelitană*, vocațional situați în lume întrucât sunt laici. Diferită este experiența acelor care, în cadrul aceleiași Mișcări, aleg liber să se "consacre lui Dumnezeu păstrându-și fecioria", chiar dacă rămân să trăiască în lume. "Regulă lor de Viață" – special pregătită – își propune drept ideal să trăiască experiența «Carmelul în inima lumii».

Nu se discută nici despre a gândi, nici despre a trăi trupul în mod separat de suflet; dimpotrivă, este vorba despre a primi și capta toată splendoarea acelei unicități indisolubile, care face din corp, templul sufletului și a comuniunii cu Dumnezeu.

În cultura carmelitană s-a înrădăcinat în mod profund, o viziune estetică asupra corpului – în sensul cel mai teologic al termenului – în care până și asceza este prezentată suav, iar membrele corpului, transfigurate oferă simbolistică de iubire. Pornind de la grija teologică deosebită a trupului, se ajunge la a dobândi o conștientizare clară "a marii frumuseți și a infinității sufletului"² (un suflet având și el nevoia de a cultiva: apărări și hrană) căruia trupul îi este destinat, astfel încât să realizeze acea "unitate și unicitate" a ființei omenești, chemată în totalitate la a face comuniune cu Dumnezeu. În particular, cât privește custodirea sufletului nostru, pedagogia carmelitană subliniază acest adevăr reamintit de Sfântul Ioan al Crucii, care este de extremă importanță pentru a construi o adevărată "personalitate mistică": "Dacă Isus, în iubirea sa, nu face ca un suflet să devină dulce, acesta va rămâne pentru totdeauna în duritatea sa naturală" (Sfaturi, nr.31).

Așadar, o personalitate carmelitană, chiar dacă s-a cufundat în mod laic în lume, va păstra o nostalgie sobră față de sihăstria (pustnicia), care caracterizează carisma originară (feciorelnica), în care ființa creată simte că a fost făcută doar pentru Dumnezeu, și învață să se orienteze numai către El.

Din punct de vedere pedagogic, această mistică a persoanei umane cere:

- să cultivi o adevărată afecțiune pentru Euharistie, (sfânta împărtășanie, adorația), la care să participi cât mai des posibil;
- să muncești în mod serios pentru propria convertire, păstrându-te fidel sacramentului confesiunii, cu o periodicitate stabilită de acord cu confesorul;
- să dedici un anumit timp în fiecare zi (programat, dacă se poate) rugăciunii personale, interioare și să dobândești obiceiul de "a vorbi cu Dumnezeu" în loc "să vorbești singur" (nu fi un "eu remăcinător", ci un "eu orator"; totul este să zici mai întâi: "Doamne,.....");
- să conduci cu grijă propria "formare" dedicând timp strădaniei personale la "școala de creștinism" propusă tuturor;
- să-ți cultivi dorința proprie de sfințire, reluând personal lectura "Portretele Sfinților", fără a avea frică de a dezvolta mereu "dorințe mari";
- să-ți autoevaluezi parcursul către Dumnezeu, pe baza asimilării proprii și a experienței sfaturilor evanghelice: dorind mereu mai mult să fii o

persoană bogată doar în Dumnezeu, capabilă să-L iubească în cadrul oricărei alte iubiri și să-I păstreze cuvântul ca pe cel mai prețios bun;

- să te simți responsabil cu Evanghelia în fața lumii întregi;
- să ceri mereu de la tine însuși, cu maturitate, să îndeplinești acel serviciu, pe care ai promis să-l dai;
- să ai grijă de demnitatea atitudinilor proprii și de instrumentele folosite (mass-media, .. etc.);
- să aderi cu seriozitate la întâlnirile care ritmează viața Mișcării;
- dintre toate bunurile posibile, să preferi întotdeauna persoana și demnitatea sa, pornind de la faptul ca persoana proprie sau a altuia, să nu fie folosită niciodată ca si mijloc de a obtine ceva.

---

² *Castelul interior*, 1,1,1

“MISTICA COMUNIUNII CONJUGALE ȘI / SAU FAMILIALE”

Transpunerea laică a carismei carmelitane, înseamnă s-o faci să acționeze mai ales în construirea acelei “mici Biserici domestice”, prin care marea Biserică se întâlnește și se confruntă zilnic cu lumea. Mai ales în zilele noastre, familia a devenit “subiectul” dintre lume și Biserică: ea a devenit locul unde misterul lui Dumnezeu și cel al omului sunt agreate împreună de către ne-credincioșii teoretici și practici: Creator și creatură, Donator și dar, sunt renegați în manipularea violentă a “datelor” și a semnificațiilor fundamentale ale naturii umane.

Preocuparea Bisericii față de familie și efortul puternic de evanghelizare (a vieții, a sexualității, a căsătoriei, a educației), pe care Biserica îl depune, nu mai sunt doar “un capitol al moralei creștine, printre altele”, care trebuie să fie predicat: sunt aspectele cheie pentru a mai salva umanul. Atunci, prima sarcină este “îngrijirea comuniunii matrimoniale” între soți, în trup și suflet, astfel încât unitatea conjugală să devină acel sacrament care este deja: mijloc pentru o comunicare reciprocă a grației divine; locul în care să ne simțim “unici în lume” (aleși în mod preferențial); locul în care să ne știm legați la Iubire și de către Iubire, în mod indisolubil; locul fidelității, care este sigură de orice iertare.

Carisma carmelitană cere, în acest caz, să fie trăit un astfel de proiect sacramental – încă din timpul primei logodne -, cu o conștientizare acută a exigentelor Geloziei lui Dumnezeu, care a vrut să absoarbă orice căsătorie, în Alianța sa.

Soților creștini le este cerută și dăruită conștiința că Dumnezeu, prin iubirea lor, continuă să atingă cu iubire istoria umană, și să le rămână “familiar”. În mistica carmelitană simbolul căsătoriei (cu poezia sa, cu anxietățile sale, cu strădaniile sale zilnice, cu experiențele sale dureroase și glorioase), a fost mereu pus în inima și în varful experienței mistice.

Cum să nu iubești tentativa de a pune, în această inimă și în acest varf, nu numai un simbolism, ci însăși căsătoria adevărată și concretă care este deja semn sacramental și care deja deține deschideri infinite? Creștinilor laici căsătoriți, carisma carmelitană le cere cu insistență să experimenteze toate potențialitățile incluse în sacramentul Căsătoriei, până la a atinge – dacă vrea Dumnezeu -, pe alt drum, acea experiență înaltă pe care misticii carmelitani au descris-o ca o “logodnă și căsătorie spirituală”.

Nu este greu de înțeles ce mare dar va putea fi pentru Biserică ziua în care simbolul “căsătoriei spirituale” va fi folosit nu doar de ficiorelnici care vor să-și descrie legătura individuală cu Cristos, ci și de aceia care ajung la o astfel de legătură împreună, pornind chiar de la sacramentul conjugal trăit în plinătatea sa. “Sacramentul” tinde să facă din cei doi soți “o singură ființă” unită în mod indisolubil: și această “unitate matrimonială a celor doi” poate sta matrimonial (eclezial) în fața lui Cristos.

Deci, există un nivel de unitate matrimonială la care această unitate îi conduce pe cei doi soți în domeniul fecioriei: atunci amândoi stau împreună, ca o singură ființă pură, în fața iubirii lui Cristos, tinzând la uniunea cu El. Și asta nu înseamnă să facem ipoteze despre “căsătorii ideale”, în care înțelegerea este fără umbre și fără eforturi. Chiar și misticii care au descris cel mai bine înălțimea “căsătoriei spirituale” a creaturii cu Dumnezeu ei, au și povestit că la ea se ajunge traversând “noapți întunecate”, ca și momente de suferință și patimi de nedescris. A experimenta toate “posibilitățile

mistice”, incluse în misterul sacramentului conjugal, nu înseamnă deloc angajarea pe drumuri ideale și elevate,

ci mai curând a coborâ acolo unde cei doi soți experimentează Crucea necesară pentru Învierea lor.

Din punct de vedere pedagogic, această mistică a căsătoriei ne cere:

- să ne îngrijim de “rugăciunea conjugală” pentru încredințarea cuplului lui Dumnezeu, și/sau pentru o re-încredințare a partenerului lui Dumnezeu;
- să ne ajutăm reciproc în a-l percepe pe Cristos ca fiind personal implicat în relațiile conjugale, pornind de la cea mai elementară și reciprocă politețe;
- să ne educăm cu insistență în a considera substanțiale (trinitare), mai ales relațiile cu soțul/soția(...“eu sunt iubirea pentru tine”...);
- soții să se onoreze reciproc (...“promit să te onorez întotdeauna!”...), acordând prioritate duioșiei, în iertare și în dominarea propriei afecțiuni;
- soții să colaboreze împreună în a face casa frumoasă ca o Biserică și Biserica familiară ca o casă;
- soții să trăiască celebrarea liturghiei în comuniune conjugală, păstrând cu atenție momentele de “sărbătoare creștină”;
- să facă din prietenia conjugală o paradigmă – un exemplu demonstrativ -, față de orice altă prietenie și să nu facă din alte prietenii, un alibi sau o evadare de la prietenia conjugală;
- lărgirea propriei familii la o “familie de familii”, dar păstrând în propria familie capacitatea specifică primitoare și călduroasă
- în limita posibilitatilor, să nu se creeze niciodată probleme sau obiecții față de voința partenerului de a adera la viața de comunitate;
- dramele, chinurile și dezamăgirile conviețuirii conjugale, să nu fie trăite ca un faliment, ci ca o educare a fiecăruia către propria intima feciorie;
- soții să învețe să se corecteze unul pe celălalt din iubire, și nu din instinct;

“MISTICA PATERNITATE - MATERNITATE”.

Sacramentul căsătoriei se dilată pe măsură ce cei doi devin “o singură carne”, conflund, pentru a spune, într-o carne unică a fiilor generați de ei, mai ales atunci când – prin sacramentul Botezului pe care ei îl cer pentru proprii fii - îi recunosc ca și “fii ai lui Dumnezeu”, în Cristos.

De aceea, vor fi posibile și necesare:

- mistica feminității și a masculinității, pe care cei doi soți vor trebui să o experimenteze, nu numai dând o savoare trinitară atracției reciproce interpersonale (după cum am spus deja), ci și în orientarea comuna spre mistica fecundității. Nu fecunditatea ca și problemă, ca și o administrare avară a vieții, ci ca experiență de maximă colaborare prestată Creatorului, într-o generozitate comună (de a “genera”). Cât de agresată și umilită poate fi astăzi o astfel de experiență, cât de timizi și de calculați devin creștinii pe care Dumnezeu îi cheamă la paternitate/maternitate, e sub privirile tuturor: lumea tinde din ce în ce mai mult la a limita experiența paternitate/maternitate, în cadrul “auto-satisfacției de cuplu” (și a “drepturilor” sale), sau în cel al “problemei”, sau chiar al “bolii”.

Într-o astfel de situație, doar un anunț mistic mai poate depăși rezistențele și face să renască nostalgia planului glorios al lui Dumnezeu. Creștinul laic trebuie atunci să se lase introdus în cultura “darului” și a “generozității”, în cultura “prețiozității” fiecărei creaturi umane, în experiența participării creaturii la activitatea Creatorului.

Mistica oricărei fecundități trebuie valorizată în mod deosebit: nu numai aceea a părinților care își generează fiii, dar și (ca să spunem așa) cea a fiilor care invocă părinți (în experiența de adopție sau de filiație).

MISTICA GRAVIDITĂȚII ȘI A NAȘTERII.

Femeia gravidă este chemată să experimenteze "acea unitate care este prototipul oricărei unități din lume" (von Balthasar). Prin "aducerea pe lume" a copilului, femeia realizează și prototipul tuturor relațiilor intra-umane (care, toate, trebuie să servească generarea celuilalt, altminteri duc la avort). Si această mistică nu exclude suferința – legată deja în mod intim cu graviditatea, cu nașterea (și apoi cu toată strădania pentru a custodi și "a face să crească" viața generată) – ba dimpotrivă, și-o asumă în mod conștient, știind că numai durerea de la naștere este în

masură să dezvăluie semnificația oricărei alte obscure pătimiri. Însuși Isus a comparat experiența dureroasă și apoi fericită a femeii care naște cu experiența celui care trăiește misterul Său de moarte și înviere. În natură, nici o altă experiență umană nu este atât de aproape de misterul pascal, ca aceea a nașterii, care poate fi trăită de femeie într-o adevărată și proprie altoire mistică în misterul morții și învierii lui Isus.

Pedagogic vorbind, această mistică a paternității/maternității pretinde ca:

- soții să se ajute în a percepe și gusta "calitatea de dar" prezent în astfel de experiențe fundamentale (când bărbatul se face instrumentul lui Dumnezeu pentru a dăruii femeii sale maternitatea iar femeia se face instrumentul lui Dumnezeu pentru a dăruii bărbatului sau paternitatea);
- să se ajute între ei pentru a vedea în fii semnificație proprie și primara (aceea "tranzitivă" și nu "narcisistă") a propriei masculinități și feminități;
- soții deveniți "tată și mamă", să perceapă și să trăiască în credință, parcursul istoric și existențial care i-a așezat de aceeași parte cu Dumnezeu Tatăl: izvor milostiv al existenței și al tuturor darurilor;
- soții să învețe să fie și să se simtă colaboratori în istoria paternității cerești a lui Dumnezeu;
- soții (mai ales mama) să trăiască timpul și strădaniile gestației ca pe o rugăciune, conștienți că în nici o altă experiență umană ei nu sunt atât de aproape de Creatorul lor (într-atât încât să fie pro-creatori);
- soții, deveniți tată și mamă, să intre ca persoane active în lumea milostivirii divine (= "iubire pentru rodul propriului pantec"), pe care trebui să știe s-o încarneze;
- un soț să nu se înstăpânească pe contul său, nici măcar în vreun amănunt, de fiul care, în mod esențial, este "un dar comun";
- soții să colaboreze împreună la opera educativă, fără a delega pe alții și fără posesiune;
- cuplul să reacționeze la orice model de sterilitate fie fizica cat și culturală: fără consimțământ tacit la alegeri care lauda "atitudinea single" sau "genul" (ca și cum ar fi indiferent sa fii bărbat sau femeie); fără cultivarea sau împrăștierea angoaselor de generație; fără a ceda în fața modelelor familiare alternative sau "lărgite".

"MISTICA FILIALITĂȚII"

Este cea care trebuie să se nască în corespondență cu "mistica paternitate-maternitate". În legătură cu aceasta este necesar sa amintim că a fi fii nu este doar un anotimp al vietii, ci o structură permanentă a ființei umane. Revelația ne spune că toată creația a fost făcută "în Cristos", adică: gândită, voită și destinată în raport cu

Fiul lui Dumnezeu vesnic și încarnat. De-a lungul generațiilor umane, ceea ce se transmite cu-adevărat "din tată în fiu" este conștiința și experiența de a fi toți fiii lui Dumnezeu. În familie fiii sunt expresia vie a ceea ce sunt toți membrii familiei: fii ai unicului Tată ceresc. De aceea "Mistica filialității" înseamnă că adulții creștini stau în fața fiilor (proprii sau ai altora), oferindu-le un raport care își trage profunzimea și interioritatea din Misterul Botezului comun.

Din punct de vedere pedagogic, mistica aceasta a filialității trebuie să devină convingerea că:

- fiii vor fi educați cu-adevărat, mai ales prin ceea ce există filial creștin în părinți sau în alți membri ai familiei (frați, rude, prieteni);
- familia are nevoie de momente explicite în care toți se exprimă ca fii (de exemplu în rugăciune, în "Tatăl nostru...", în celebrările liturgice...);
- părinții creștini (și adulții în general) trebuie să știe să ofere, în limita posibilului, paternitate și maternitate tuturor acelor "fii ai altora" care experimentează neglijarea și abandonul (daca nu cautăm să-i iubim pe toți aceia care ni se prezintă în mod obiectiv în condiția de fii, nu vom iubi cu adevărat nici proprii fii);
- fiilor să le fie dat să experimenteze sensul și frumusețea cuvintelor care-i privesc preponderent: apartenența, obediența, dependența, greutatea de a-i crește, docilitatea; cuvinte care sunt necesare pentru toată viața, dar care sunt stimate și respectate numai dacă sunt învățate la momentul potrivit și în modul potrivit: "momentul fiului" care savurează iubirea conținută în ele;
- fiii să poată înțelege valoarea anumitor alegeri, comportamente sau practici (mai ales în domeniul religios și/sau moral) numai dacă percep rodnicia, deja vizibilă, în viața părinților lor;
- o formă concretă de experiență creștină (cum ar fi cea a unei Mișcări) nu poate fi impusă fiilor, dar li se poate arăta frumusețea și fascinația: în fața unui refuz părinții sunt datori să respecte libertatea fiului – ținând cont și de ritmul creșterii – dar sunt datori și să se întrebe despre calitatea fascinației transmise;
- în această privință nu este niciodată înțelept să transmiți fiilor drame, dificultati, probleme puse de o istorie a carei frumusețe încă nu a fost percepută (sau nu a fost ajutat să o perceapă).

"MISTICA EDUCAȚIEI"

Este aceea care se realizează în "continua generare" prin care fiii trebuie să fie "aduși pe lume" chiar și "introducându-i progresiv în realitatea totală". Și vorbim despre mistică tocmai pentru că "realitatea lumii" nu este niciodată totală câtă vreme nu i se recunoaște inima: "Acesta este planul Tatălui: să facă din Cristos inima lumii!".

Pentru a lega împreună Inima lui Cristos de inima lumii trebuie trecut în mod necesar prin Inima Bisericii, unde trebuie să fie găzduită și educată inima omului. De fapt educația creștină a ființei umane are loc în interiorul unui fel de spiritualis uterus (uter spiritual, care într-un fel conține în sine și formează omul pe tot timpul existenței sale) care trebuie să facă să bată la unison inima Dumnezeului Trinitate, inima lui Cristos, inima Bisericii, inima Lumii și inima fiecărui om în parte. Metoda pedagogică lăsată de Cristos este aceea de a organiza un mod de viață în care cele șapte sacramente să fie cu-adevărat criteriul existenței: al nașterii, a creșterii, a hrănirii, a iubirii, a reconstruirii, a sanctificării, a morții, astfel încât "naturalul" și "supranaturalul" să se amestece. Aceasta este sarcina evanghelizării pe care Biserica trebuie să o realizeze în lume. Și e o chestiune vastă precum viața însăși.

Din punct de vedere pedagogic, educatorii "carmelitani" pot extrage din propria carismă următoarele indicații specifice:

- cel mai mult în domeniul educației este valabil principiul ca, în toate, e necesar să facem să fie perceput cu bucurie "cât de uman este divinul și cât de divin este umanul";
- în același mod, mai ales în domeniul educației, este esențial să fie mereu în legătură între ele darul, datoria și sărbătoarea: un dar, neurmat de o îndatorire, reduce forțele și crește îngâmfwarea; o îndatorire, fără a fi precedată de un dar, înspăimântă și înăsprește; un dar sau o muncă care nu generează o viață bucurătoare, aduce dezamăgiri și oboseală;
- părinții trebuie să-și asume personal sarcina de a-și ajuta fiii în "explorarea mistică" a acelor momente privilegiate în care Dumnezeu se apropie cel mai mult de ei. Întotdeauna Dumnezeu este aproape de creaturilor sale, dar există momente în care apropierea sa este mai ușor de perceput, atât natural cât și supranatural: este, de exemplu, momentul în care copiii sunt formați în pântec; este momentul în care se nasc din misterul suferinței materne; este momentul în care părinții cer pentru fiul lor (cu Botezul și cu propria rugăciune), paternitatea lui Dumnezeu și maternitatea Bisericii; este momentul în care fiii trebuie să facă experiența primei iertări sacramentale; este momentul primei fuziuni euharistice cu Cristos și cel al inundării Duhului Sfânt; este momentul în care tinerii trebuie să se pună la dispoziția chemării vocaționale. În tradiția carmelitană, cu privire la acestea, există o învățătură clară: aproape toți Sfinții săi și-au așezat bazele experienței lor pe una din aceste experiențe trăite – cu ajutorul educatorilor lor – cu o extraordinară intensitate mistică.

- La aceasta trebuie adăugată o adevărată mistică a predării vocaționale: înseamnă angajamentul (extras tot din sacramentul căsătoriei părinților și al botezului fiilor: așadar, din Mister !) de a însoți fiii până ajung la acea formă de viață pe care Dumnezeu le-a atribuit-o ca vocație personală. Întotdeauna există ceva neîndeplinit, neaprofundat adecvat și neinteriori

zată suficient, atunci când Dumnezeu este constrâns să încredințeze fiilor săi vocații de care părinții (primii reprezentanți pământești ai săi) nu s-au îngrijit deloc.

- În particular: părinții trebuie să-și ajute fiii să recunoască "maestrii" pe care îi întâlnesc în viață (la școală sau în altă parte), dar trebuie să pretindă maestrilor să respecte modelul educativ pe care ei au transmis-o fiilor, în mod conștient.

"MISTICA INDRUMĂRII SPIRITUALE".

Când se vorbește despre educație, pare că totul trebuie să se rezolve în cadrul familiei de origine, al școlii, sau a altor instituții destinate procesului educativ. Dar ajunge să reflectăm puțin pentru a vedea că nu este chiar așa. Întreaga viață nu este altceva decât o "educare neîntreruptă". Alegerea de a avea un ghid spiritual ne ajută să recunoaștem că în profunzimea ființei noastre vrem să ascultăm de Evanghelie, care ne cere "să rămânem copii mereu". Desigur va trebui mereu amintit că laicii trebuie să se lase îndrumați spiritual, fără a căuta înlocuirea capacității proprii de a lua decizii sau de a-și asuma responsabilități, în diferitele domenii ale vieții, ci căutând mai degrabă un stimul la propria libertate și la valorizarea propriilor capacități și competențe.

De-a lungul istoriei Carmelul a fost în mod deosebit abilitat la sarcina de a oferi "îndrumători spirituali" stabili care să încarneze, în mod continuu și vizibil, paternitatea lui Dumnezeu și maternitatea Bisericii.

Din punct de vedere pedagogic,

- pentru transmiterea și împărtășirea carismei carmelitane nu se poate găsi loc mai potrivit decât munca de "îndrumare spirituală" care are loc când aceeași carismă, pe

de-o parte abilitază un îndrumător spiritual și pe de alta, formează un credincios înspre vocația sa foarte personală.

- Carisma carmelitană cere ca, în toate fazele vieții, creștinul să învețe să meargă înspre "ultima copilărie", când va trebui să rămână singur în fața lui Dumnezeu Tatăl, cerându-I noua sa naștere; pentru aceasta el trebuie să caute să nu abandoneze niciodată acea "copilărie spirituală" care ne menține mereu "mici" în fața lui Dumnezeu (și numai în fața Lui !). Aici, magisterul aminteste spontan de Sfinta Tereza de Lisieux.

- Trebuie amintit că această carismă carmelitană nu poate tinde să formeze "laici angajați" sau timizi în decizie și risc, ci mai degrabă dotați cu o anume ardoare, proporțională cu frumusețea și măreția ce se dorește în mod deosebit a fi cultivată.

- Chemarea la intimitate – care pare specificul experienței carmelitane – nu trebuie să fie o împingere la intimism, ci să devină capacitate de imersiune în realitate;

- în același mod chemarea la profunzime nu trebuie să devină niciodată neglijare a crusteii groase a istoriei, ci capacitatea de a o ataca energic.

"MISTICA VÂRSTELOR"

În familie rolurile și sarcinile nu sunt fixate odată pentru totdeauna. Cu trecerea timpului se modifică: cu fenomenul creșterii, al formării de noi raporturi, al îmbătrânirii. Există, așadar, o manieră mistică (s-o repetăm încă o dată: o manieră care ajunge la Misterul în care se crede, interiorizându-l mereu mai mult) de a trăi și scurgerea anilor cu înaintarea în vârstă. Trebuie să fie, de exemplu:

- o "mistică a copilăriei":

copilăria este vârsta la care creatura umană este mai aproape de originea sa, în mod natural mai familiară cu lumea spirituală, în mod nativ mai sensibilă față de Dumnezeu și lumea Sa, mai încrezătoare și deci și mai disponibilă față de credință. Desigur ca și cei mici au o natură atinsă de păcat, dar istoria demonstrează că lor le este posibilă chiar și sfintenia.

După cum am amintit deja, au existat copii, pentru care pregătirea pentru Prima Spovada și Împărtășanie – intensă și făcută cu deosebită grijă - a fost experiența mistică determinantă din întreaga lor viață. Așa cum, pentru alții, a fost sacramentalitatea parinților lor. Iar pentru alții a fost contactul dintre inocența lor și experiența durerii, atunci când și aceasta găsește educatori atenți și sensibili. De ce să așteptăm să ne facem mari pentru a învăța evanghelicul și supranaturalul "să devenim copii", și nu exploatam imediat toate resursele naturii copilărești ? Cum să nu ne gândim că micuții sunt primii destinatari ai acelor mistere pe care teologia le numește "misterele copilăriei lui Isus"? Și se mai poate menționa și faptul că un copil este în mod natural un "maestru al contemplării" fiindcă este capabil de uimire adevărată și gratuită. Chiar și neputința copilului – pe care el o experimentează atât de frecvent – poate deveni o ocazie pentru a-l face să învețe smerenia, abandonarea încrezătoare. Pana când și capriciile dau ocazia de a-i învăța frumusețea căinței și a iertării. Opera de "a-i învăța pe copii să se roage" – lucru care se intampla deja în Mișcarea noastră – se poate dovedi decisivă.

- o "mistică a bătrâneții":

una e să îmbătrânești urât cu privirea în trecut, la tot ce se pierde (adesea cu un sentiment de ranchiună și frustrare), alta e să îmbătrânești mergând înainte , redevenind copil cu-adevărat (în manieră evanghelică), adică pregătindu-te pentru

ultima încredințare în brațele lui Dumnezeu Tatal și dispunându și propriul corp misterului Patimii, Morții și Învierii. Familiile sunt diferite, în funcție de faptul dacă permit sau nu bătrânilor lor această experiență. Când ajungem să tragem firele existenței, multe lucruri par să ne scape din mâini și nu mai depind nici de noi nici de cine ne stă alături; dar se întâmplă așa atunci când problema este abordată doar pe ultima sută de metri, nu și atunci când evenimentul este așteptat conștient și pregătit. Am exemplificat doar asupra celor două vârste extreme ale vieții, dar s-ar mai putea spune multe alte lucruri și despre tinerețe și despre vârsta adultă: ar fi suficientă observarea "strigătului" tipic, pe care aceste "vârste" îl lansează către Mister (pentru a obține și apoi realiza o vocație, de exemplu), și cum el, Misterul însuși, se dezvăluie cu milostivire.

MISTICA "CONDIȚIILOR DE VIAȚĂ" ȘI A "AMBIENTELOR" CORESPUNZĂTOARE (muncă – timp liber – implicare culturală – implicare socio-politică – sănătate și boală – prietenie și relații sociale ...).

Nu putem vorbi aici despre toate sarcinile pe care laicul trebuie să știe să și le asume cu responsabilitate, și despre valorile pe care el trebuie să le mărturisească și să le apere. Vorbim doar despre caracteristica carismatică (carmelitană) cu care trebuie să învețe să o facă. Este vorba de situații în care să aprofundezi și să interiorizezi Misterul creștin va părea cu atât mai dificil, și uman imposibil, cu cât vom percepe realitatea cu care ne vom confrunta fie în duritatea sa (cum se întâmplă la locul de muncă), fie în forța sa de a distrage (ori pentru că suntem cuprinși, din toate părțile, de banalități, ori pentru că suntem înghesuiți de preocupări, ori pentru că lumea ne condiționează serios cu structurile sale de păcat). În toate aceste condiții, credincioșii laici nu trebuie să caute aprofundarea și interiorizarea mistică la modul calugarilor și consacraților.

Acestora li se cere, între anumite limite, să salveze o anumită distanță (muncă orientată apostolic sau, oricum, eclezială; abundență de spații și timpi de rugăciune și de reflecție pentru a se familiariza cu Misterul; distanța prudentă și ascetică față de lume și de mecanismele ei, etc.). Alta va trebui să fie în schimb, drumul mistic al credinciosului laic: acela de a traversa sistematic toată realitatea în care este chemat să trăiască, folosind-o în cel mai bun mod (cu adevărată competență, dacă este vorba de muncă; tot cu adevărată omenie dacă este vorba despre alte situații; și în orice caz recurgând tot timpul la iertarea lui Dumnezeu, în orice experiență de uitare și fragilitate) până când viața poate să exprime stoffa din care este făcută, și Mantuirea căreia îi este destinată. Asadar, vorbim despre a da adevărul zilnic, reîncepând mereu cu o răbdare de neclintit, rugăciunea care zice: "Facă-se Voia Ta, precum în cer așa și pe pământ". În rest, munca constă în a-și purta de grijă sieși și persoanelor dragi (dar și lumii, pe care Dumnezeu ne-a încredințat-o) prin iubirea realității care ne este dată s-o elaborăm.

Din punct de vedere pedagogic:

- carisma carmelitană poate educa laici care să înfrunte realitatea de la locul de muncă și toată materia lumii, chiar și pe cea mai opacă, pornind de la o iubire preventivă, oricare ar fi duritățile de înfruntat. Iubirea preventivă este în stare să privească ambiencele și relațiile care au nevoie de a fi umanizate aproape întrevăzând anticipat acea frumusețe care este întotdeauna semn pentru o lume destinată salvării.
- pentru a intui care poate fi aportul tipic carmelitan, este suficient să mergem în profunzimea anumitor cuvinte care ne-au devenit obișnuite. Datoria de a scruta misterele realității (chiar și așa-zisele "mistere" ale științei, și "misterele" diferitelor

arte umane), după propria condiție, nu este străină vocației și identității unui laic care vrea să se mențină sensibil la Misterul lui Dumnezeu și la misterul omului, dimpotrivă: pe această linie carismatică, laicul ar trebui să găsească un motiv în plus pentru a coborî în inima realității, cu certitudinea de a găsi acolo urmele lui Dumnezeu.

- Dobândirea și punerea în practica a unei adevărate competențe în propria profesie este cu siguranță o datorie, dar poate fi și o iubire.

MISTICA MISIUNII

Întreaga Biserică nu are alt scop și alt motiv de existență decât acela de a prelungi în timp și spațiu misiunea lui Isus: oricine devine creștin, și vrea să trăiască ca un creștin, se găsește implicat în misiunea Sa de a anunța lumii iubirea Tatălui și darul Salvării. Întreaga Biserică are o responsabilitate față de lume și creștinii, luați în parte, trebuie să și-o asume într-o manieră solidară, chiar dacă apoi fiecare trebuie să răspundă în funcție de vocația proprie și în baza harurilor personale primite de la Duhul Sfânt. Misiunea laicilor însemnați de carisma carmelitană este similară tuturor celorlalți botezați: responsabilitatea de a-L face prezent în lume pe Cristos, mai ales în acele ambianțe în care numai ei – tocmai pentru că sunt laici – pot penetra: lor le aparține responsabilitatea primară a tuturor "realităților pământești" care trebuie să fie tot timpul "respectate" și "ordonate" în adevăr și caritate. Totuși această responsabilitate nu trebuie să rămână îngrădită în mintea, în inima și în faptele laicului creștin luat în parte, ci trebuie să tindă să cuprindă și prietenii laicale: să tindă să le pună în mișcare: în misiune.

Pedagogic vorbind, totuși, carisma carmelitană:

- amintește în mod constant laicilor necesitatea de a menține, în orice circumstanță, punctul de vedere al înălțimii maxime și al profunzimii maxime: dorința de a îmbrățișa totul și de a dăruia totul este adesea metoda cea mai simplă și imediată de a se raporta la ceilalți.

- Acest punct de vedere care permite îmbrățișarea cu simpatie a oricărui om, a oricărei situații, a oricărui eveniment este acela al "inimii pe care Dumnezeu a făcut-o pentru sine" și care bate în orice piept uman și în orice moment mereu în același fel: "o inimă care nu se satură cu mai puțin decât Dumnezeu" (Cântul 35,1), așa cum "profunzimea sufletului nu se vor umple cu mai puțin decât infinitul" (Flacăra 3,18).

- Din punct de vedere teologic și cultural această atitudine trebuie înrădăcinată pe decizia de a menține întotdeauna unite două adevăruri: că "Cristos este totul pentru noi" și că "Cristos este pentru toți". Ca urmare: cu cât El este mai mult totul pentru noi, cu atât ne deschidem tuturor; cu cât ne deschidem mai mult tuturor, cu atât El este mai mult totul pentru noi.

- Deoarece Misiunea cere întotdeauna o obositoare "ieșire din sine" și "acceptarea necondiționată de a fi trimis", carisma carmelitană sugerează că atitudinea cea mai adecvată pentru obediența la misiune nu este doar aceea de a face apel la propria moralitate sau la propria robustețe ascetică, ci aceea de a lăsa ca al nostru Dumnezeu – Trinitate să "trinitarizeze", ca să zicem așa, și persoana noastră făcând-o în mod esențial capabilă de a relaționa: în mod esențial un dar.

- Asadar, Mișcarea noastră recunoaște cu bucurie că – din punct de vedere carmelitan – fundamentarea cea mai frumoasă și sigură din punct de vedere doctrinar despre ceea ce este Misiunea se găsește în textele lui Madeleine Delbrêl care a avut de la Dumnezeu exact darul de a-și trăi în lume vocația sa originală carmelitană.

MISTICA "FRATERNITĂȚII CARMELITANE"

Să adăugăm încă o reflecție care, însă, nu se dorește a fi ultima din listă, ci mai degrabă o sinteză a tot ceea ce s-a spus: ea nu neglijează nimic din ceea ce am spus, dar nici nu poate fi neglijat nimic de către cine vrea să trăiască din plin experiența Mișcării Ecleziale Carmelitane.

Dar aici vrem să descriem forma implinită a "patriei carmelitane", așa cum poate fi trăită și savurată de către cine și-a pus reședința și și-a construit așezământ stabil în ea, astfel încât să fie împletită în lume – loc principal al misiunii laice – "o țesătură de adevărate comunități carmelitane"

Dar e necesar să o luăm în ordine:

1) La început există o Mișcare – un grup de comunități carmelitane – care reprezintă pentru noi toți începutul real al acestei "patrii": aceasta este Mișcarea pe care trebuie s-o iubim, pe care trebuie s-o construim și în ea trebuie să locuim: – fără sectarism și păstrând simpatie pentru orice altă experiență eclezială – MEC-ul este pentru noi Biserica care zilnic vine să ne îmbrățișeze de aproape; și este pentru noi altoirea în Corpul lui Cristos care ne face să trăim ca membre ale Sale.

2) O Mișcare își are rolul de a genera și a forma persoane, dar este la rândul ei formată de persoane. De aceea trebuie afirmat, cu aceeași forță că la început de tot se află persoana plăsmuită de carisma carmelitană: este nevoie de persoane care să lucreze cu răbdare pentru a matura în sinea lor această identitate.

3) Cele două afirmații sunt în deplin acord atunci când identitatea carmelitană este trăită și mărturisită de persoane–în–comuniune: care în ele însisi trăiesc atât acea responsabilitate absolut personală și irepetabilă cât și acea capacitate de a face comuniune care hrănește și formează persoana.

4) Deoarece Mișcarea Eclezială Carmelitană are un patrimoniu de doctrină și de sfințenie vie care durează de opt sute de ani și care s-a exprimat mai ales în forma istorică a vieții consacrate, este important să existe o prietenie între consacrați și laici: adică, în afară de "persoane–în–comuniune" să fie și "stări de viață în comuniune".

5) Aceste "persoane–în–comuniune" și "stări de viață în comuniune" trebuie să-și bazeze capacitatea de a face comuniune nu numai pe relațiile interpersonale pe care reușesc să le stabilească, ci mai ales pe faptul ca laicii și consacrații recunosc împreună sfaturile evanghelice de sărăcie, castitate și obediență ca antropologie originară: proiectul original după care omul a fost creat în sfințenie și proiectul final la care toți trebuie să ajungem la Cristos: la recunoașterea unei singure Bogății, a unei singure Iubiri și a unui singur Cuvânt.

6) Din punct de vedere laic, cel mai comun mod de a locui "patria carmelitană" este acela familial: prima comunitate carmelitană de neînlocuit este familia; și prima "țesătură de comunitate" de neînlocuit este aceea care se constituie ca o "familie de familii". Fiecărei persoane formata carmelitan trebuie să-i corespundă familia formată în mod carmelitan. Confruntarea de prietenie cu comunitatea familială e esențială chiar și pentru persoanele care nu și-au realizat o proprie vocație de căsătorie.

7) Viața Mișcării trebuie apărută și autentificată în familie: membrii familiei care se regăsesc în Mișcare (fără a-i întrista sau a-i provoca pe alți membri ai familiei care aleg în mod diferit) trebuie să aspire la a trăi indicațiile Mișcării (rugăciune, formare, experiență, caritate, misiune) nu numai personal, dar și la nivel familial, când este posibil, într-o adevărată și simpatcă analogie cu o mică comunitate religioasă.

8) Nu este numai oportun, dar și necesar ca o familie din MEC să știe în mod liber să-și facă "reguli", "obiceiuri" și "ritmuri", materiale și spirituale, așa cum se întâmplă într-o adevărată conviețuire umană care își prestabilește obiective. Într-o familie obiectivele de iubire, de educație și de sfințire nu sunt mai puțin exigente decât alte obiective.

9) Împletirea "unei țesături de comunități carmelitane în lume", nu poate avea loc în alt fel decât prin propagarea fenomenului prieteniei între familiile Mișcării. Și cum prietenia poate fi de calitate și intensități diferite, tot așa între familiile Mișcării pot exista diverse tipuri de prietenie. Pentru a face diferența poate fi suficient și timpul de a face cunoștință, frecvența raporturilor, interesele comune, înclinațiile naturale, etc, etc. Toate acestea nu trebuie să fie judecate sau comparate. Fiecăruia îi este dată alegerea (întotdeauna posibilă) de "a fi un prieten" și fiecăruia îi este dată alegerea de "a-și face prieteni". Fiecare trebuie să trăiască prietenia care îi este dată, recunoscător chiar și pentru a primi o firimitura. Fiecare poate oferi prietenie fără a aduna pretenții. Poate fi

vorba și despre acea prietenie simplă care o experimentăm și o consolidăm și numai dedicându-ne unei opere comune sau trăind momente în comun (ca de exemplu "grupurile de Școală de

Creștinism"). Dar este necesar ca Mișcarea să fie străbătută de pasiunea de a da naștere și de a cultiva "Mari Prietenii".

Le numim "Mari Prietenii" pe acelea care angajează viața și sunt total orientate spre prietenia cu Cristos, motivate și sprijinite de aceasta în a se ajuta pentru a experimenta împreună misterul Comuniunii și propria dedicare Bisericii (în analogie cu ceea ce avea loc în comunitatea primitivă descrisă în Faptele Apostolilor). Astfel de Mari Prietenii nu exclud nimic din ceea ce este autentic uman, dar se mișcă în voie și pe planul supranatural. Aceste Prietenii pot cu înțelepciune să se orienteze spre forme de adevărată "fraternitate", dându-și Reguli de viață oportune. De altfel, Marile Prietenii tind prin natura lor să se lase impregnate de caritate: gata să-și asume greutățile celor mai slabi, să se deschidă către ospitalitate, să se ofere fără calcule.

